

Õppekava	<i>RÕK</i>
Valdkond	<i>Kirjandus</i>
Kursuse nimetus	<i>Realism ja modernism</i>
Õpetamise aeg	<i>11. klass</i>
Eelduskursused	<i>10. klassi kirjanduskursused</i>
Lõiming	<i>Kirjandusõpetus juhindub õppeainesisesest lõimingust, kus mitmesugused keelelised, teaduslikud, ajaloolised ja kultuurilised teadmised ning oskused on omavahel täiendussuhtes, kuid pöörab tähelepanu ka ainetevahelisele lõimingule, aidates paremini aru saada kunstist, muusikast, teatrist, filmist, pärimuskultuurist ning tänapäeva kultuurist laiemaltki. Kultuuriloolise taustakonkretiseerimiseks on vaja kirjanduse kõrval osutada teistelegi õppeainetele: ajaloole, ühiskonna- ja inimeseõpetusele, geograafiale, muusikale, kunstile, filosoofiale ja teistele.</i>
Õppetöö korraldus	<i>35 tundi</i>
Kursuse eesmärk	<p><i>Õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>loeb ja väärtustab nii eesti kui ka maailmakirjanduse olulisemaid autoreid ja kirjandusteoseid, suhestab loetut teose ajastu ning tänapäevaga;</i> • <i>väärtustab kirjanduse ühiskondlikku, ajaloolist ja kultuurilist tähtsust ning kirjanikku kui loojat;</i> • <i>väärtustab kirjandust kui tunde- ja kogemusmaailma rikastajat ning kujutus- ja mõttemaailma arendajat;</i> • <i>loeb nii proosat, luulet kui ka draamat, tunneb tähtsamaid kirjandusvoole ja -žanre ning eristab kirjandusteksti poeetilisi võtteid ja peamisi kujundeid;</i> • <i>mõistab sõnakunsti väljendusvahendite mitmekesisust ning nende erinevusi ja sarnasusi võrreldes teiste kunstiliikidega (teater, film, kunst, muusika);</i> • <i>tajub kirjandusteksti mitmeti tõlgendatavust, erinevate kultuurikontekstide tausta teosemõistmisel, näeb kirjanduses inimese ja maailma mõistmise mudelit;</i> • <i>kujundab endast teadlikku lugejat, kes kirjanduse toel arendab oma eetilisi ja esteetilisi väärtushinnanguid ning maailmavaadet;</i> • <i>analüüsib kriitiliselt erinevaid kirjandusteoseid ja infoallikaid, arendab nii suulist kui ka kirjalikku väljendus- ja arutlusoskust ning loovust.</i>
Kursuse lühikirjeldus	<i>19. sajandi realism maailmakirjanduses ja Eestis 20. sajandi modernism maailmakirjanduses ja Eestis</i>
Kursuse õpitulemused	<i>Kursuse lõpetamisel õpilane:</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>toob näiteid maailmakirjanduse eri voolude ja žanrite, teoste ja nende autorite kohta ning seostab neid ajajärgu ja kultuurikontekstiga;</i> • <i>nimetab eesti kirjanduse peamised arengusuunad, tähtsamad autorid ja teosed, avab oluliste teoste tähenduse eesti kirjanduse taustal ning iseenda kui lugeja vaatepunktist;</i> • <i>seostab loetut nii võrdlevalt kui ka eristavalt tänapäeva eluolu ja -nähtustega ning iseenda ja üldinimlike probleemidega;</i> • <i>selgitab peamiste tekstianalüüsiks tarvilike põhimõistete tähendust, analüüsib ilukirjandusteose poeetikat, mõistab keelekasutuse eripära ja stiili seoseid teksti sõnumiga;</i> • <i>analüüsib ja tõlgendab luuletust, iseloomustab selle poeetikat (žanr, teema, motiiv, kujund, vorm), kirjeldab meeleolu ja sõnastab sõnumi;</i> • <i>määrab proosa- või draamateksti teema, sõnastab probleemi ja peamõtte, iseloomustab jutustaja vaatepunkti, tegevusaega ja -kohta, miljööd, süžeed ja tegelasi ning ülesehitust ja keelekasutust;</i> • <i>kirjeldab teksti põhjal tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende olemust, omavahelisi suhteid ning funktsioone narratiivis, võrdleb ja vastandab tegelasi, annab nendele hinnanguid, otsib nende käitumisele alternatiivi ning võrdleb iseennast mõne tegelasega;</i> • <i>arutleb loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal nii suuliselt kui ka kirjalikult, teema kohaselt ja põhjendatult, tuues näiteid teostest ning avardades teemat küsimuste ja väidetega;</i> • <i>õpib tundma ennast kui lugejat, jagab oma lugemiskogemust teistega, kujundades seeläbi oma lugemiseelistusi ning väärtushinnanguid;</i> • <i>võrdleb kirjandusteost ja sellel põhinevat filmi või teatrilavastust ning toob näiteid kirjandus-, filmi- ja teatrikeele erinevuste kohta.</i>
Hindamisviis	<p><i>Koondhinde moodustavad 2 arvestuslikku kontrolltööd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>realism eesti ja maailmakirjanduses</i> • <i>modernism eesti ja maailmakirjanduses</i> <p><i>ja 4 lugemiskontrolli:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>H. de Balzac „Isa Goriot“ või G. Flaubert „Madame Bovary“ või E. Zola „Thérèse Raquin“</i> • <i>F. Dostojevski „Kuritöö ja karistus“</i> • <i>A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ I osa</i> • <i>A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ V osa</i>
Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid	<p><i>H. Soosaar (2006) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis I“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised. Tallinn: Avita</i></p>

	<p><i>S. Jõgise (2010) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis II“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised. Tallinn: Avita</i></p> <p><i>H. Soosaar (2011) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis III“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised 6, EES</i></p> <p><i>H. Soosaar (2011) „Tervikteoste käsitlemine gümnaasiumis“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised 6. EES</i></p> <p><i>A. Lunter (2001) „Kirjanduse modernistlikud suunad“. Tallinn: Avita</i></p> <p><i>A. Nahkur (2007) „Kirjandus realismist postmodernismini“. Tallinn: Koolibri</i></p> <p><i>K. Kalamees (2009) „Maailmakirjanduse õpik gümnaasiumile. 17.-19. sajand“ Tallinn: Avita</i></p> <p><i>J. Talvet (1999) „Maailmakirjanduse õpik II“. Tallinn: Koolibri</i></p> <p><i>L. Mäll, J. Talvet, P. Torop, J. Unt (1993) „Maailmakirjanduse lugemik“. Tallinn: Koolibri</i></p>
Vastutav õppetool	<i>Humanitaarainete õppetool</i>
Kursuse väljund	<i>Osalemine esseede ja kirjandite võistlusel</i>